Ewaluacja ex-ante

projektu
Strategii Rozwoju Gminy Brwinów
do roku 2030

Zamawiający:
Burmistrz Gminy Brwinów

Opracowanie:
Ewa Tarchalska, Instytut Rozwoju Miast i Regionów

Brwinów, 2024 r.

Spis treści

Wstęp 3
1. Trafność 6
2. Skuteczność 12
3. Efektywność 13
4. Spójność wewnętrzna 14
5. Spójność zewnętrzna 16
Podsumowanie 22

Wstęp

Ewaluacja ex-ante jest obowiązkowym elementem tworzenia dokumentów strategicznych, co wprost wynika z art. 10 a ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324, 862), który mówi, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju - przed jej przyjęciem.

Niniejszy dokument został opracowany wewnętrznie i zawiera ewaluację ex-ante poddanego konsultacjom społecznym projektu Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030, zwanego dalej Strategią.

Termin ewaluacja można wyjaśnić jako systematyczne badanie, prowadzone z użyciem zróżnicowanych metod, złożone ze zbierania danych, analizy, oceny oraz informowania o wynikach. Jego celem jest oszacowanie (w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów) jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania interwencji publicznych. Można ją również zdefiniować jako obiektywną ocenę projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów, która powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. Ewaluację ex-ante przeprowadza się przed wdrożeniem programu, na etapie jego projektowania. Na tym etapie ewaluacja jest próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy nasze działania przyniosą efekt poprzez próbę ustalenia związków przyczynowo-skutkowych pomiędzy podjętymi działaniami a osiągniętymi efektami. Można wówczas sprawdzić, czy logika projektu lub programu jest poprawna.

Ewaluacja ex-ante jest jednym z ostatnich etapów przygotowania Strategii przed przyjęciem jej ostatecznej wersji przez Radę Miejską w Brwinowie. Cały proces opracowania dokumentu obejmował następujące kroki:

- zbieranie i analizę danych statystycznych i wewnętrznych danych z poszczególnych wydziałów,
- przygotowanie szczegółowej diagnozy,
- przygotowanie projektu Strategii na podstawie wniosków z diagnozy,
- ustawowe konsultacje społeczne, w ramach których m.in. przeprowadzono badania ilościowe w postaci ankiety w formie tradycyjnej (papierowej) oraz online, oraz poprowadzono otwarte spotkanie konsultacyjne z warsztatami, w wyniku których uzupełniono projekt Strategii.

Ewaluacji poddany został m.in. proces powstawania diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta przygotowanej na potrzeby Strategii, jak i proces powstawania dokumentu Strategii. Zgodnie z podręcznikiem pt. „Strategia rozwoju gminy poradnik praktyczny”[1] ewaluacja ex-ante ma na celu:

1. weryfikować kompletność, poprawność, adekwatność, trafność i ewentualnie aktualność wniosków wynikających z diagnozy i tłumaczy przyczyny potencjalnych zmian, które zaszły w danych obszarach.
2. ocenić, czy cele są dobrze wyznaczone i możliwe do osiągnięcia wskutek realizacji zaplanowanych działań oraz czy te działania są możliwe do zrealizowania przy wykorzystaniu dostępnych

[1] https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-rozwoju-gminy

zasobów.

3. zweryfikować założenia strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

Punktem wyjścia do badania była ocena diagnozy przygotowanej na potrzeby Strategii. Ocenie zostały poddane przede wszystkim powiązania pomiędzy potencjałem gminy, stojącymi przed nią wyzwaniami a wypracowanymi celami strategicznymi i kierunkami działania. Szczegółowo odniesiono się również do struktury i zawartości ocenianego dokumentu. Zweryfikowano system mierników oraz zakładanych wskaźników docelowych poszczególnych obszarów tematycznych Strategii. Zestawiono informacje znajdujące się w rozdziałach odnoszących się do zagadnień przestrzennych (model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rekomendacje w zakresie polityki przestrzennej, obszary strategicznej interwencji na poziomie lokalnym – OSI) pod kątem spójności z wypracowaną siatką celów strategicznych i kierunków działań. Przeanalizowano zapisy rozdziału odnoszącego się do systemu realizacji Strategii względem skutecznego i efektywnego wdrożenia jej zapisów. Odniesiono się także do adekwatności ram finansowych określonych dla przyszłej realizacji Strategii oraz możliwości wykorzystania innych instrumentów do osiągnięcia założonych celów. Dokonano również oceny korelacji Strategii z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu na poziomie krajowym i regionalnym.

Zapisy Strategii zweryfikowano pod kątem:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami, priorytetami i działaniami,
- spójności zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

W poniższej tabeli przedstawiono pytania badawcze przypisane poszczególnym kryteriom.

Tabela 1. Zestawienie kryteriów ewaluacji z odpowiadającymi im pytaniami badawczymi

Kryterium	Pytania badawcze
Trafność	Czy wypracowane w projekcie Strategii cele strategiczne i kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym w diagnozie wyzwaniom i potencjałom Gminy Brwinów?
Skuteczność	Czy wypracowany w projekcie Strategii system jej realizacji umożliwi osiągnięcie zakładanych celów?
Efektywność	Czy zakładane/podobne efekty można osiągnąć przy wykorzystaniu innych instrumentów?
	Czy zakładane/podobne efekty można osiągnąć przy wykorzystaniu niższych nakładów finansowych?
Spójność wewnętrzna	Czy zachowano właściwą logikę powiązań pomiędzy celami wypracowanymi w projekcie Strategii a zaplanowanymi w niej kierunkami działań?
Spójność zewnętrzna	Czy założenia i cele projektu Strategii są spójne z najważniejszymi

	politykami i strategiami na poziomach krajowym i regionalnym: Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 – z perspektywą 2030 r., Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze.

Głównym materiałem źródłowym przeprowadzonej ewaluacji był projekt Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 oraz przygotowana na jej potrzeby Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Brwinów. Dodatkowo wykorzystano wyniki ankiety i badań jakościowych, a także dane wykorzystane w procesie jej tworzenia - m.in. z wydziałów Urzędu Gminy Brwinów, jednostek organizacyjnych oraz danych GUS.

1. Trafność

Jednym z mierników umożliwiającym przeprowadzenie ewaluacji ex-ante jest kryterium trafności. W jego ramach dokonuje się oceny adekwatności planowanych celów i metod wdrażania do problemów, które zostały zidentyfikowane w diagnozie. Kryterium to odpowiada również na pytanie, czy wypracowane w projekcie Strategii cele strategiczne i kierunki działań odpowiadają zidentyfikowanym w diagnozie wyzwaniom i potencjałom miasta.

Istotne znaczenie dla oceny trafności zapisów Strategii ma też szerokie zastosowanie badań jakościowych tj. analiza SWOT na etapie diagnostycznym oraz w czasie opracowania projektu dokumentu tj. spacer badawczy czy pytania otwarte w ankietach.

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych, w tym miejskich obszarów funkcjonalnych, o których mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przeprowadzona została w 2022 i 2023 roku, zaś spotkania i warsztaty odbyły się w drugim kwartale 2024 r. w ramach konsultacji społecznych. Zbadanych zostało łącznie 19 obszarów tematycznych w wymiarze: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym, na podstawie których zostały wyciągnięte kluczowe wnioski dla opracowania zapisów Strategii.

Całość proponowanego dokumentu została poddana także konsultacjom społecznym z mieszkańcami miasta oraz lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, pkt. 6 ust. 3. Konsultacje zostały przeprowadzone w terminie od 13 maja do 17 czerwca 2024 r., natomiast ogłoszenie o konsultacjach społecznych zostało upowszechnione w dniu 6 maja 2024 roku. Konsultacje miały na celu zapoznanie grupy docelowej z projektem dokumentu Strategii oraz zebranie ewentualnych uwag, opinii i propozycji dotyczących zapisów dokumentu.

We wspomnianym terminie przeprowadzono również badania ankietowe wśród mieszkańców miasta. Ankieta przeprowadzona została w formie tradycyjnej (papierowej) oraz w formie elektronicznej za pomocą formularza on-line umieszczonego na stronie internetowej miasta. Ankieta składała się z 11 pytań, w tym 9 zamkniętych i 2 otwartych. Pytania zamknięte dotyczyły obszarów poprawy życia w gminie, dostrzegalnych problemów społecznych, skojarzeń z gminą, jej walorów i braków, oczekiwanych zmian i obszarów rozwoju. Pytania zawarte w ankiecie odnosiły się do kwestii społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych w gminie.

W dniu 24 maja, w ramach konsultacji społecznych, odbył się spacer badawczy po rynku i Parku Miejskim im. 36 pp Legii Akademickiej. Miał on służyć integracji społecznej mieszkańców oraz zachęcić ich do aktywnego udziału w życiu gminy i angażowania się we współdecydowanie o kształcie jej rozwoju. Podczas spaceru jego uczestnicy byli także zachęcani do składania uwag, opinii i propozycji do projektu strategii poprzez formularz konsultacyjny, który dostępny jest w wersji online.

Analizując tok tworzenia Strategii należy uznać, że prace nad diagnozą zostały przeprowadzone w sposób prawidłowy, ponieważ oprócz mierzalnych danych statystycznych udało się zapewnić również partycypację społeczną. Należy przyjąć, że zdiagnozowane potencjały, jak i zagrożenia są realnie osadzone w indywidualnych odczuciach mieszkańców gminy Brwinów, dzięki czemu możliwe było określenie celów strategicznych, kierunków działania oraz wskaźników ich osiągnięcia. Misja oraz wypracowane cele strategiczne i operacyjne wynikają również bezpośrednio z wniosków wyciągniętych z dokonanej diagnozy. W związku z powyższym należy uznać, że wypracowana w projekcie Strategii

ogólna misja rozwoju gminy, priorytety, cele strategiczne i cele operacyjne spełniają wszelkie wymogi kryterium trafności i odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom i potencjałom gminy.

Poniższe tabele prezentują logikę powiązań struktury badanego dokumentu. W tabeli 2 wskazano najistotniejsze potencjały rozwojowe gminy, które w założeniu pełnić mają rolę wspierającą w osiągnięciu odpowiadających im celów strategicznych. Wskazano również, na najważniejsze wyzwania, które potencjalnie mogą stanowić przeszkodę i negatywnie oddziaływać na ich realizację (tabela 3).

Tabela 2. Powiązanie celów strategicznych w poszczególnych obszarach względem zdiagnozowanych potencjałów rozwojowych

Cel strategiczny	Zdiagnozowane potencjały rozwojowe
CEL A Społeczeństwo **Integracja społeczna i tożsamość lokalna**	Liczne planowane inwestycje skupiające się na realizacji infrastruktury społecznej i technicznej służącej lokalnej społeczności. Dodatnie saldo migracji i utrzymujący się trend nieznacznego wzrostu liczby mieszkańców gminy. Relatywnie niewielkie zapotrzebowanie na pomoc społeczną. Dobrze rozwinięta różnorodna oferta działań z zakresu kultury i sportu. Wysoki poziom edukacji. Wysoki i wciąż rosnący poziom bezpieczeństwa publicznego. Liczne, wielofunkcyjne obiekty kulturalne, sportowe i rekreacyjne. Liczne planowane inwestycje skupiające się na realizacji infrastruktury społecznej i technicznej służącej lokalnej społeczności.
CEL B Gospodarka **Cel strategiczny 2 - Wykorzystanie przewag lokalizacyjnych**	Stały wzrost aktywności gospodarczej w gminie związany jest z bliskością stolicy oraz miast powiatowych tj. Grodziska Mazowieckiego i Pruszkowa zapewniając dostęp do szerokiego rynku pracy. Niski poziom bezrobocia. Korzystna ogólna kondycja finansowa gminy oraz stały wzrost dochodów. Dostęp do szerokiego rynku pracy dzięki położeniu w zachodniej części Obszaru Metropolitalnego Warszawy i dobrego skomunikowania ze stolicą i innymi miastami. Duży potencjał dla rozwoju przedsiębiorstw z branży logistycznej i przemysłowo-usługowej oraz produkcyjnej i usługowej związany z planami rozbudowy regionalnej infrastruktury transportowej.
CEL C Przestrzeń **Cel strategiczny 3 - Realizacja modelu współczesnego miasta-ogrodu**	Korzystne położenie w centralnej części województwa mazowieckiego, w niewielkiej odległości od Warszawy – ośrodka o największym potencjale rozwojowym w kraju. Korzystne powiązania komunikacyjne gminy – przebiegająca w osi W-E autostrada A2, linie kolejowe nr 1 (łącząca Warszawę z Łodzią) i nr 447 (łącząca Warszawę z Grodziskiem Mazowieckim) oraz trasa Warszawskiej Kolei Dojazdowej. Stan zasobów środowiska przyrodniczego gminy Brwinów jest dość wysoki -duży jest udział terenów otwartych i terenów zieleni w powierzchni gminy. Powstające na terenie gminy liczne tereny rekreacyjne. Realizacja projektu zakładającego przekształcenia przestrzenne centrum Brwinowa. Dalszy rozwój przestrzenny strefy podmiejskiej Warszawy. Infrastruktura techniczna w zakresie sieci wodociągowej i technicznej jest stosunkowo dobrze rozwinięta.

CEL D Transformacja energetyczna **Cel strategiczny 4 - Bezpieczna i zielona przyszłość**	Budowa Paszkowianki pozwoli na przeniesienie poza tereny zabudowane ruchu tranzytowego z dróg wojewódzkich nr 720 (pomiędzy S8 w Nadarzynie, DW nr 719 i DK nr 92 w Błoniu) i nr 701 (do/z węzła A2 Pruszków) oraz części dróg powiatowych, co częściowo wyeliminuje z obszarów zabudowanych tzw. emisję spalinową. Wartościowe obszary przyrodnicze na obszarze gminy takie jak Pola Parzniewskie i Las Młochowski mają duże znaczenie dla jej polityki rozwoju, gdyż umożliwiają realizację ważnych celów strategicznych związanych z adaptacją klimatyczną.
CEL E Zarządzanie **Cel strategiczny 5 - Synergia, partnerstwo i działanie**	Stosunkowo nieduża struktura organizacyjna urzędu gminy. Wysoki i wciąż rosnący poziom bezpieczeństwa publicznego. Finanse samorządu są w dobrej kondycji. Rokroczne zmniejszanie nakładów na inwestycje gminne, które w dużej mierze skoncentrowane są na poprawie jakości życia mieszkańców. Aktualna polityka mieszkaniowa koncentruje się przede wszystkim na poprawie jakości istniejących zasobów. Ważnym czynnikiem zwiększającym potencjał gminy może być dalsza współpraca z miastami Milanówek i Podkowa Leśna w ramach Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Powiązanie celów strategicznych w poszczególnych obszarach względem zdiagnozowanych wyzwań rozwojowych

Cel strategiczny	Zdiagnozowane wyzwania rozwojowe
CEL A Społeczeństwo **Integracja społeczna i tożsamość lokalna**	Stały wzrost udziału procentowego osób w wieku poprodukcyjnym w populacji gminy. Utrzymanie konkurencyjności względem silnych, sąsiadujących ośrodków powiatowych wymaga dalszych działań rozwijających infrastrukturę społeczną: rekreacyjną, kulturalną i sportową. Potrzeba utrzymania dobrego poziomu rozwoju edukacyjnego w gminie.
CEL B Gospodarka **Cel strategiczny 2 - Wykorzystanie przewag lokalizacyjnych**	Dynamiczne zmiany na rynku pracy – konieczność stałego podnoszenia kompetencji zawodowych lokalnej społeczności. Na terenach położonych w sąsiedztwie autostrady rozwija się działalność produkcyjna, usługowa i magazynowa, choć rozwój gospodarczy tych obszarów jest ograniczony ze względu na brak dogodnego zjazdu z autostrady w Brwinowie.
CEL C Przestrzeń **Cel strategiczny 3 - Realizacja modelu współczesnego miasta-ogrodu**	Gmina podzielona jest na 2 części (sołectwa Owczarnia, Żółwin i Terenia oddzielone są od pozostałej części gminy przez obszar miasta Podkowa Leśna należący do innego powiatu). Linie kolejowe przebiegające przez teren gminy oraz autostrada A2 dzielą gm. Brwinów, stwarzając problemy komunikacyjne związane ze zbyt małą liczbą przepraw przez te ciągi komunikacyjne. Brak węzła autostrady A2 w Brwinowie, obwodnicy Brwinowa oraz Paszkowianki, efektem czego jest duży ruch tranzytowy przebiegający drogami wojewódzkimi nr 720 i nr 701 oraz częścią dróg powiatowych pomiędzy drogą ekspresową S8 w Nadarzynie a drogą wojewódzką nr 719 i drogą krajową nr 92 w Błoniu oraz do/z węzła autostrady A2 w Pruszkowie. Tylko 48% powierzchni gminy pokrywają mpzp, więc w znacznej części gminy polityka przestrzenna jest realizowana w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy - zagrożenie niekontrolowaną suburbanizacją spowodowaną dalszym rozwojem

	obszaru metropolitalnego Warszawy. Planowana budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego i uciążliwości związane z planowanym przebiegiem przez teren gminy Kolei Dużych Prędkości (uciążliwość akustyczna, podział terenu gminy, utrudnienia komunikacyjne i brak przystanków). Obszary o dużych walorach przyrodniczych tj. Pola Parzniewskie i Las Młochowski znajdują się w pobliżu stref uciążliwych takich jak planowane drogi czy tereny przemysłowe, co rodzi konflikty społeczne. Najważniejszymi zagrożeniami środowiskowymi są podtopienia z lokalnych rzek oraz zanieczyszczenia powietrza – rozwój przestrzenny zabudowy powinien omijać tereny zagrożone podtopieniami. Dalszej rozbudowy wymaga zwłaszcza sieć kanalizacyjna - w południowej części gminy i sieć wodociągowa - w części północnej. Realizacja CPK miałaby korzystny wpływ w przypadku wybudowania przystanku na terenie gminy, jednak aktualnie nie ma takich planów.
CEL D Transformacja **Cel strategiczny 4 - Bezpieczna i zielona przyszłość**	Znaczący udział ekstensywnej jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej, która przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza. Potrzeba poprawy jakości powietrza - z uwagi na stosunkowo wysoki poziom urbanizacji regionu, w którym znajduje się gmina Brwinów oraz dominację zabudowy jednorodzinnej na obszarze gminy. Należy ograniczać niską emisję. Obecny rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) w gminie jest stosunkowo nieduży. Aktualne przepisy w zakresie odległości lokalizacji farm wiatrowych uniemożliwiają ich powstanie na terenie gminy. Siła lokalnych wiatrów, również nie predestynuje gminy do rozwoju tego typu źródeł energii.
CEL E Zarządzanie **Cel strategiczny 5 - Synergia, partnerstwo i działanie**	Stosunkowo nieduży zasób mieszkaniowy w posiadaniu gminy. Zaniedbanie dużej liczby prywatnych zabytkowych obiektów (wille) znajdujących się na terenie gminy. Należy dążyć do dalszej poprawy bezpieczeństwa w szczególności w kwestii komunikacji kołowej. Wskutek zmian przepisów dot. podatku dochodowego od osób fizycznych (tzw. Polskiego Ładu) znacząco zmalały dochody gminy z tytułu udziału w podatkach dochodowych, co ograniczyło tempo inwestycji gminnych.

Źródło: opracowanie własne

W tabeli 4 zaprezentowano relacje między celami strategicznymi, kierunkami działania i miernikami osiągnięcia celów dla każdego z obszarów tematycznych.

Tabela 4. Powiązania celów strategicznych w poszczególnych obszarach względem kierunków działania oraz mierników osiągnięcia celów

Cele strategiczne	Kierunki działania	Mierniki osiągnięcia celu strategicznego
CEL A Społeczeństwo **Integracja społeczna i tożsamość lokalna**	**1.A. Wzmacnianie zaangażowania społecznego**	• Liczba wydarzeń organizowanych w ramach gminnych centrów lokalnych i placówek publicznych • Wartość środków publicznych przeznaczonych na projekty miękkie

		społeczne • Liczba osób biorących udział w konsultacjach społecznych
	1.B. Lokalna tożsamość	• Liczba wydarzeń organizowanych w ramach nowo wykreowanego centrum gminnego • Liczba centrów lokalnych • Liczba inicjatyw kultywujących lokalną kulturę, tradycję lub historię
	1.C. Integracja wewnętrzna	• Liczba wydarzeń międzypokoleniowych organizowanych w gminnych placówkach kultury
	1.D. Dostępność	• Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami • Liczba projektów miejskich obejmujących modernizację przestrzeni publicznych wraz z dostosowaniem dla osób ze szczególnymi potrzebami
CEL B Gospodarka **Cel strategiczny 2 - Wykorzystanie przewag lokalizacyjnych**	**2.A. Rozbudowa stref przemysłowo-usługowych**	• Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON na 10 tys. mieszkańców • Liczba utworzonych miejsc pracy
	2.B. Rozbudowa sektora TSL	• Liczba podmiotów gospodarczych z sektora TSL zarejestrowanych w REGON na 10 tys. mieszkańców • Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze TSL
	2.C. Rozwój technologii	• rozwój zaawansowanych technologii przyjaznych dla środowiska • Liczba prowadzonych projektów z zakresu zaawansowanych technologii
	2.D. Rozwój przedsiębiorczości	• Liczba projektów współpracy między uczelniami a przedsiębiorstwem
CEL C Przestrzeń **Cel strategiczny 3 - Realizacja modelu współczesnego miasta-ogrodu**	**3.A. Ochrona przyrody**	• Udział projektów związanych z ochroną zasobów środowiska w ogólnej liczbie projektów realizowanych w gminie
	3.B. Rozwój idei miasta-ogrodu	• Liczba mieszkań oddanych do użytkowania na terenie gminy • Liczba mieszkań komunalnych oddanych do użytkowania na terenie gminy • Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym
	3.C. Błękitno-zielona infrastruktura	• Wartość środków przeznaczonych na rozwój i utrzymanie terenów zieleni • Liczba zrealizowanych działań z zakresu małej retencji • Liczba działań związanych z zazielenieniem miasta
	3.D. Zrównoważona mobilność	• Wartość środków publicznych przeznaczonych na rozwój wielomodalnego transportu

		• Długość ścieżek rowerowych • Liczba nowych kursów autobusów miejskich
CEL D Transformacja **Cel strategiczny 4 - Bezpieczna i zielona przyszłość**	**4.A. Zrównoważona energia**	• Wartość środków publicznych przeznaczonych na projekty poprawiające jakość powietrza • Liczba obiektów publicznych poddanych termomodernizacji
	4.B. Źródła geotermalne	• Liczba badań przeprowadzonych w celu poszukiwania na terenie gminy geotermalnych źródeł ciepła
	4.C. Procedury	• Liczba budynków publicznych, które wykorzystują OZE do produkcji energii elektrycznej i ogrzewania wody • Liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zawierających zapisy dotyczące lokowania inwestycji z dziedziny OZE
CEL E Zarządzanie **Cel strategiczny 5 - Synergia, partnerstwo i działanie**	**5.A. Cyfryzacja**	• Liczba odwiedzin strony internetowej gminy • Liczba usług świadczonych przez urząd gminy również w formie online
	5.B. Otwartość informacyjna	• Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych • Liczba warstw tematycznych w SIP dostępnych publicznie • Liczba lokalnych grup działania funkcjonujących na terenie gminy
	5.C. Relacje zewnętrzne	• Liczba przeprowadzonych projektów / inicjatyw w ramach ZIT • Liczba przeprowadzonych projektów / inicjatyw w ramach WOF
	5.D. Kontrola rozwoju	• Procent pokrycia terenu gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego • Wskaźnik dostępności terenów pod funkcje komunalne

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie powyższych zestawień można następująco sformułować następujące odpowiedzi na pytania badawcze dotyczące trafności:

- cele strategiczne odpowiadają rozpoznanym wyzwaniom rozwojowym i wykorzystują zdiagnozowane potencjały; w Strategii zostały ujęte w pięciu obszarach tematycznych;
- kierunki działań oraz działania w zakresie poszczególnych obszarów dobrano odpowiednio do realizacji celów strategicznych, którym mają służyć oraz tak by wykorzystywać potencjały lub sprostać wyzwaniom;
- system mierników oraz sposób pomiaru (podział na monitoring i ewaluację) zostały ustalone w sposób ambitny, a zarazem realny. Spełniają kryteria adekwatności do celów, mierzalności, łatwości w pozyskaniu i komplementarności z miernikami przyjętymi w dokumentach ogólnokrajowych i regionalnych;
- opisy oczekiwanych rezultatów planowanych działań, opracowane osobno dla każdego z kierunków działań, wykonane zostały właściwie. W sposób zwięzły i rzeczowy przedstawione zostały zakładane wyniki interwencji przewidzianej w Strategii.

W większości kierunków działań pozytywnie oceniono identyfikację najbardziej istotnych potencjałów i wyzwań rozwojowych gminy, a zgłoszone uwagi zostały w pełni uwzględnione w projekcie dokumentu.

2. Skuteczność

Drugim z kryteriów stosowanych w ewaluacji ex-ante jest skuteczność, a więc ocena stopnia realizacji zakładanych celów oraz adekwatność użytych metod do ich osiągnięcia. Należy pamiętać o tym, że dokonując ewaluacji ex-ante możliwe jest zbadanie jedynie przewidywanej skuteczności.

Przy realizacji zapisów Strategii można wyróżnić dwa podstawowe elementy będące częścią instytucjonalnej struktury wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji Strategii:

- system wdrażania Strategii, na który składają się zarówno narzędzia wykorzystywane przy realizacji poszczególnych zadań, jak i określony w dokumencie zakres zaangażowania i odpowiedzialności za jej realizację różnych podmiotów,
- monitoring procesu strategicznego, który określa procedury i narzędzia służące ocenie skuteczności działań podejmowanych przy realizacji Strategii.

Ze względu na kompleksowość i zróżnicowany charakter celów strategicznych ich osiągnięcie uwarunkowane będzie nie tylko działaniami samorządu, przez który należy rozumieć Burmistrza Gminy Brwinów, Radę Miejską, komórki merytoryczne i samorządowe jednostki organizacyjne, ale również zaangażowaniem pozostałych partnerów, zarówno z sektora biznesowego (przedsiębiorców, pracodawców) oraz sektora społecznego.

Samorząd powinien pełnić rolę lidera oraz koordynatora lokalnych procesów rozwojowych, a w przypadku realizacji zadań o ponadlokalnym charakterze konieczne może okazać się stosowanie formuł partnerskich w postaci m.in. zintegrowanych inwestycji terytorialnych, strategii rozwoju ponadlokalnego, w których wdrażanie gmina jest zaangażowana.

System monitoringu i ewaluacji przyjęty w Strategii zakłada prowadzenie procesu obserwacji zmian zachodzących w przestrzeni gminnej, w tym miejskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zmian będących efektem realizacji zapisów dokumentu. Konstrukcja tego systemu umożliwia szybką reakcję na zjawiska czy procesy niezgodne z założonymi celami i kierunkami działania.

W kontekście skuteczności funkcjonowania systemu monitorowania i ewaluacji kluczowe znaczenie ma przede wszystkim kompleksowy charakter gromadzonych danych, który będzie umożliwiał całościowy opis, analizę oraz ocenę zmian zachodzących w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, transformacji energetycznej oraz zarządzania. W sytuacji wystąpienia odchyleń od pozytywnych tendencji założonych w systemie monitorowania informacje zebrane w ramach systemu monitorowania stanowić będą podstawę do podjęcia decyzji o ewentualnej korekcie interwencji oraz wykorzystywanych w jej ramach mechanizmów i instrumentów. Z punktu widzenia sprawności i skuteczności funkcjonowania podsystemu monitorowania i ewaluacji kluczowe znaczenie ma:

- kompleksowy charakter gromadzonych danych, który będzie umożliwiał całościowy opis, analizę oraz ocenę zmian zachodzących w gminie Brwinów w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;

- łatwy dostęp do gromadzonych danych, co zapewnione zostanie, ponieważ pozyskanie informacji z podsystemu nie będzie generowało dodatkowych kosztów finansowych, nie będzie skomplikowane oraz będzie odbywać się w czasie rzeczywistym.

W celu uzyskania rzetelnych i obiektywnych informacji o stopniu realizacji Strategii wykorzystywane będą procedury monitoringu (przebieg wdrażania będzie sprawozdawany w corocznym raporcie o stanie gminy) oraz ewaluacji ex post - rozumianej jako obiektywna ocena zawartych w niej założeń, procesu jej realizacji oraz uzyskiwanych rezultatów, pod względem stosowności, skuteczności, trwałości, efektywności i użyteczności podjętych działań. Zakłada się, że w przypadku braku istotnych odchyleń od tendencji założonych w systemie monitorowania przesłanką do aktualizacji Strategii będą wnioski z ewaluacji ex post, która zostanie zlecona podmiotowi zewnętrznemu w ostatnim roku obowiązywania Strategii.

Najtrudniejszym do przewidzenia dla skuteczności realizacji Strategii jest wpływ czynników zewnętrznych związanych m.in. z sytuacją gospodarczą kraju, długofalowym skutkiem wojny na Ukrainie oraz kwestia dostępu do źródeł finansowania pochodzących ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowego Planu Odbudowy. Niemniej należy pozytywnie ocenić zakładaną skuteczność Strategii z tego względu, że zarówno system wdrażania jak i opracowane mechanizmy monitoringu i ewaluacji są powiązane z zadaniami, są wiarygodne i realne do osiągnięcia.

3. Efektywność

Efektywność Strategii zależy przede wszystkim od odpowiedniego założenia celu, doboru środków i mechanizmów wdrażania oraz czynników zewnętrznych, które w dużej części są poza kontrolą gminy (np. pozyskanie finansowania zewnętrznego, koniunktury gospodarczej, zmian demograficznych itp.). Zapewnienie efektywności Strategii zależy zatem od tego jakie mechanizmy wdrożeniowe zostaną zastosowane, w szczególności monitorowanie efektów Strategii oraz bieżące zarządzanie jej wdrożeniem. W projekcie Strategii zostały one określone, a ich prawidłowe zastosowanie przełoży się na maksymalną efektywność Strategii. Kluczowe jest powiązanie założonych celów i przedsięwzięć Strategii z już obowiązującymi narzędziami oceny stanu gminy, np. corocznymi raportami o stanie gminy.

Kryterium efektywności w ewaluacji ex-ante dotyczy także w głównej mierze relacji pomiędzy potencjalnymi nakładami, kosztami i zasobami a planowanym do osiągnięcia celem. Ocena tej korelacji opiera się w znacznej mierze na założeniach dotyczących przebiegu danej interwencji, bez możliwości odniesienia się do rzeczywistych widocznych skutków.

W projekcie Strategii określone zostały ogólne ramy finansowe oraz wskazano wszystkie potencjalne źródła finansowania zadań wynikających z celów strategicznych. Jako główne źródło finansowania wskazane zostały środki własne gminy, których uzupełnieniem w największym możliwym stopniu mają być:

- środki budżetu państwa, w tym dotacje i programy rządowe,
- programy operacyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, w tym w szczególności regionalny program operacyjny województwa mazowieckiego,
- środki Unii Europejskiej przeznaczone na projektowanie na wsparcie procesów transformacji gospodarczej,

- środki finansowe w ramach obszaru funkcjonalnego,
- instrumenty finansowe typu pożyczki dla jednostek samorządowych.

Na obecnym etapie, nie jest możliwe ustalenie rzeczywistych ram finansowych Strategii, szczególnie w określonej dla niej perspektywie czasowej. Próba oszacowania na podstawie wieloletniej prognozy efektywności tych działań oraz doświadczenia wyniesione z realizacji poprzednich Strategii pozwala przyjąć, że dobór wskazanych źródeł finansowych jest na obecną chwilę optymalny i gwarantuje osiągnięcie planowanych wskaźników.

Zatem przy założeniu prawidłowości określenia źródeł finansowania przewidzianych dla części interwencji opisanej w Strategii w połączeniu z wdrożonym systemem monitoringu i ewaluacji można przyjąć, iż Strategia spełnia kryteria efektywności.

4. Spójność wewnętrzna

Zasady dotyczące opracowania strategii rozwoju gminy reguluje art. 10e ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465). Zgodnie z kolejnymi ustępami wskazanego artykułu strategia rozwoju gminy:

1. jest dokumentem fakultatywnym;
2. jest spójna ze strategią rozwoju województwa oraz strategią rozwoju ponadlokalnego, obejmującą tę gminę;
3. zawiera wnioski z diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324, 862), przygotowanej na potrzeby tej strategii, oraz określa w szczególności:
   a) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
   b) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
   c) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
   d) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
   e) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
   f) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), wraz z zakresem planowanych działań;
   g) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
   h) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
   i) ramy finansowe i źródła finansowania oraz
4. musi być sporządzona w formie tekstowej oraz graficznej zawierającej zobrazowanie treści, o których mowa w szczególności w zakresie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów strategicznej interwencji.

Strategia rozwoju gminy, pomimo swojego nieobligatoryjnego charakteru, jest jednym z ważniejszych

dokumentów stanowiących podstawę strategiczną do pozyskiwania środków finansowych z Unii Europejskiej. Strukturę dokumentu należy ocenić pozytywnie. Zawiera on wszystkie obligatoryjne elementy zawarte w ustawie. W procesie opracowania projektu Strategii wyzwania rozwojowe zostały opisane poprzez konkretne cele strategiczne i kierunki działania, dzięki czemu uzyskano spójność między elementami diagnozy a planowanymi działaniami. Spójność wewnętrzna Strategii opiera się w głównej mierze na logicznych powiązaniach wizji rozwoju gminy wraz z celami strategicznymi i zaplanowanymi kierunkami działań.

Cele strategiczne obejmują wielowymiarowe aspekty funkcjonowania gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, transformacji energetycznej oraz zarządzania. Można przyjąć, że w projekcie Strategii prawidłowo wyznaczono horyzont czasowy - dość krótki ze względu na szybkie przemiany społeczno-gospodarcze w kraju i trudności w przewidywaniu tych zmian w dłuższej perspektywie czasowej.

Cele strategiczne i kierunki działań zostały wypracowane przez zespół roboczy ds. opracowania strategii przy współudziale przedstawicieli różnorodnych środowisk. Projekt głównych założeń Strategii został poddany konsultacjom społecznym i uzupełniony zgodnie z wynikami konsultacji.

Spójność wewnętrzna oceniana była w kontekście relacji pomiędzy poszczególnymi elementami dokumentu na kilku płaszczyznach, a ich analiza pozwoliła na pozytywną ocenę w wymiarze spójności, jak również powiązań mających charakter przyczynowo - skutkowy. Zarówno wizja, jak i cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom i zauważalne są między nimi silne korelacje.

Należy podkreślić, że uspołecznienie procesu opracowywania Strategii pozwoliło uzyskać materiał (uwagi i wnioski) bezpośrednio od strony społecznej. W połączeniu z przeprowadzoną analizą danych statystycznych, polityk i dokumentów strategicznych obowiązujących w gminie oraz rozpoznanymi potencjałami i wyzwaniami, stanowi to mocny fundament uzasadniający powstały schemat celów i kierunków działania.

Obecnie obowiązujące przepisy odnoszące się do prowadzenia polityki rozwoju integrują w dokumentach strategicznych wymiar społeczno-gospodarczy z wymiarem przestrzennym. Wymiar przestrzenny zintegrowanych strategii rozwoju realizowany jest poprzez:

1. określenie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, czyli założeń i celów polityki przestrzennej oraz struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
2. opis ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej, czyli zasad wynikających z przyjętego modelu;
3. ukierunkowanie działań do konkretnych obszarów i dopasowanie ich do potrzeb i możliwości tych obszarów, czyli wskazanie w ramach strategii obszarów strategicznej interwencji.

Wypracowany w projekcie Strategii model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia system powiązanych ze sobą elementów zagospodarowania, które funkcjonują w granicach gminy (strefy funkcjonalno-przestrzenne, system komunikacyjny gminy, tereny obsługi technicznej gminy) pokazując stan docelowy obszarów, układów i sieci, z uwzględnieniem relacji między nimi. W ramach poszczególnych elementów przestrzenno-funkcjonalnych (sieć osadnicza, sieć komunikacyjna, powiązania przyrodnicze,

infrastruktura społeczna i techniczna, ciągi ekologiczne) wskazane zostały kierunki działań, którym one służą.

W nawiązaniu do strategicznych celów oraz modelu struktury funkcjonalno- przestrzennej sformułowane zostały ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Dotyczą one zarówno ochrony środowiska i jego zasobów, prowadzenia polityki przestrzennej, ochrony dziedzictwa kulturowego, kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego i kluczowych inwestycji celu publicznego, zasad i kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej, zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Ze względu na zróżnicowanie potencjałów rozwojowych pomiędzy strefą centralną a okalającymi sołectwami, sformułowano rekomendacje dotyczące tworzenia i wzmacniania rozwoju lokalnych centrów rozwoju. W odniesieniu do centrów lokalnych zostały omówione funkcje komunikacyjne, handlowo-usługowe, zasady dostępności usług społecznych oraz infrastruktury czasu wolnego. Konieczne w realizacji centrów lokalnych jest aktywne partnerstwo z mieszkańcami poszczególnych dzielnic i innymi interesariuszami, w tym szczególnie właścicielami obiektów i dostawcami usług. W trakcie prac nad uszczegóławianiem lokalizacji i formy przestrzennej poszczególnych centrów lokalnych należy wziąć pod uwagę następujące uwarunkowania i parametry: lokalizację, zasięg oddziaływania oraz cechy przestrzenne. Programowanie i projektowanie obszaru powinno odbywać się przy szerokim i konsekwentnym stosowaniem instrumentów partycypacji społecznej dla zapewnienia integracji lokalnej społeczności.

Odnosząc się do całości materiału dotyczącego zagadnień przestrzennych nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy siatką celów i kierunków działań, a założeniami modelu funkcjonalno-przestrzennego, ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej oraz zidentyfikowanym centrum gminnym i projektowanymi centrami lokalnymi. Informacje, zarówno w części tekstowej jak i graficznej, są spójne z przyjętą w projekcie Strategii koncepcją działań.

5. Spójność zewnętrzna

Uchwalona w dniu 15 lipca 2020 r. ustawa o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378, z 2022 r. poz. 1079), wprowadziła (realizując zapisy Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020, z perspektywą do 2030 roku) znaczące zmiany w systemie zarządzania rozwojem kraju, poprzez zintegrowanie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego w dokumentach strategicznych, przygotowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Ustawa wprowadziła na poziomie lokalnym strategię rozwoju gminy, wyznaczając jednocześnie zupełnie nowe podejście w zakresie jej opracowania, wskazując na konieczność integracji zagadnień społecznych, przestrzennych, gospodarczych oraz wynikających z istniejącego obszaru funkcjonalnego miasta. Zgodnie z zapisami wspomnianej ustawy strategia rozwoju gminy ma być spójna z ustaleniami i

rekomendacjami określonymi w strategii rozwoju województwa w celu zapewnienia systemowej integralności dokumentów, a także umożliwieniu komplementarności działań podejmowanych na różnych poziomach zarządzania, w szczególności na obszarach strategicznej interwencji (OSI). Poza uwzględnieniem wojewódzkich OSI, gmina może proponować OSI kluczowe dla rozwoju gminy wraz z zakresem planowanych działań. Według Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 + gmina Brwinów znajduje się w warszawsko-zachodnim obszarze strategicznej interwencji.

W kontekście spójności zewnętrznej projektu Strategii z dokumentami programowymi na poziomie ponadregionalnym należy zwrócić uwagę na to, że interwencja planowana w ramach Strategii zakłada rozwój zgodny z kierunkami planowanymi przez inne instytucje. Zgodność odnosi się zarówno do diagnozy wyzwań i uwarunkowań, jak i samych celów rozwojowych, na co wskazuje analiza spójności celów i kierunków rozwoju Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 z regionalnymi dokumentami strategicznymi: Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ oraz Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+. Nie znaleziono zgodności jedynie w zakresie jakości i dostępności usług edukacyjnych (tab. 6), jednak wynika to z braku potrzeby uwzględniania tego obszaru i jest podyktowane wysokim poziomem edukacji w gminie, w której uczniowie szkół podstawowych osiągają bardzo dobre wyniki, co w połączeniu z szeroką ofertą edukacyjną w Warszawie i okolicznych miastach powiatowych stwarza dobre warunki rozwoju życiowego.

W dwóch poniższych tabelach wykonano zestawienie zgodności kierunków działań strategii lokalnej i strategii regionalnych w formie macierzy (tabela 5 i tabela 6).

Tabela 5. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 +

	Cele strategiczne - woj. mazowieckie	OBSZAR: GOSPODARKA KONKURENCYJNE I INNOWACYJNE MAZOWSZE Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii						OBSZAR: DOSTĘPNOŚĆ DOSTĘPNE I MOBILNE MAZOWSZE Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego			OBSZAR: ŚRODOWISKO I ENERGETYKA ZIELONE, NISKOEMISYJNE MAZOWSZE Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody					OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO MAZOWSZE ZINTEGROWANE SPOŁECZNIE Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki					OBSZAR: KULTURA I DZIEDZICTWO MAZOWSZE BOGATE KULTUROWO Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia			
Cele – gmina Brwinów	Kierunki działania - gmina Brwinów/ Kierunki działań wg Strategii rozwoju woj. mazowieckiego	1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości	2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji	3. Cyfryzacja gospodarki	4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki	5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej	6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich	7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków w transporcie przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni	8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu	9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach	10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska	11. Proekologiczna transformacja energetyki	12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu	13. Poprawa jakości środowiska	14. Podnoszenie efektywności energetycznej	15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	16. Podnoszenie standardów funkcj. infrastr. społ. oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych	17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców	18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki	19. Włączenie i integracja społeczna	20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego	21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa	22. Upowszechnianie kultury i twórczości	23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej
		priorytetowe						priorytetowe			priorytetowe					priorytetowe					priorytetowe			
CEL A Społeczeństwo	**1.A. Wzmacnianie zaangażowania społecznego**																								
	1.B. Lokalna tożsamość																								
	1.C. Integracja wewnętrzna																								
	1.D. Dostępność																								
CEL B Gospodarka	2.A. **Rozbudowa stref przemysł**																								

	owo-usługowych																							
	2.B. Rozbudowa sektora TSL																							
	2.C. Rozwój technologii																							
	2.D. Rozwój przedsiębiorczości																							
CEL C Przestrzeń	3.A. Ochrona przyrody																							
	3.B. Rozwój idei miasta-ogrodu																							
	3.C. Błękitno-zielona infrastruktura																							
	3.D. Zrównoważona mobilność																							
CEL D Transformacja energetyczna	4.A. Zrównoważona energia.																							
	4.B. Źródła geotermalne																							
	4.C. Procedury																							
CEL E Zarządzanie	5.A. Cyfryzacja																							
	5.B. Otwartość informacyjna																							
	5.C. Relacje zewnętrzne																							
	5.D. Kontrola rozwoju																							

Źródło: opracowanie własne

Legenda:

powiązania silne
powiązania słabe

Tabela 6. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 ze Strategią Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+

Cele – gmina Brwinów	Kierunki działania - gmina Brwinów/ Kierunki działań wg ZIT WM 2021-2027+	1.1. Wsparcie edukacji ogólnej	1.2. Dostosowanie szkół do potrzeb osób ze SPE oraz wyposażenie szkół w nowoczesną infrastrukturę	2.1. Rozwój powiązań komunikacyjnych	2.2. Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego
CEL A Społeczeństwo	1.A. Wzmacnianie zaangażowania społecznego				
	1.B. Lokalna tożsamość				
	1.C. Integracja wewnętrzna				
	1.D. Dostępność				
CEL B Gospodarka	2.A. Rozbudowa stref przemysłowo-usługowych				
	2.B. Rozbudowa sektora TSL				
	2.C. Rozwój technologii				
	2.D. Rozwój przedsiębiorczości				
CEL C Przestrzeń	3.A. Ochrona przyrody				
	3.B. Rozwój idei miasta-ogrodu				
	3.C. Błękitno-zielona infrastruktura				

	3.D. Zrównoważona mobilność				
CEL D Transformacja energetyczna	4.A. Zrównoważona energia.				
	4.B. Źródła geotermalne				
	4.C. Procedury				
CEL E Zarządzanie	5.A. Cyfryzacja				
	5.B. Otwartość informacyjna				
	5.C. Relacje zewnętrzne				
	5.D. Kontrola rozwoju				

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z powyższą tabelą spójność zapisów Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 została zachowana względem dokumentów wyższego rzędu w zakresie wszystkich celów strategicznych i kierunków działania, z wyjątkiem jednego, o czym wspomniano powyżej. Tego rodzaju powiązania umożliwiają dokonywanie założeń związanych z możliwością finansowania z funduszy UE działań planowanych w Strategii i uszczegóławianych dalej w planach operacyjno-wdrożeniowych. Ma to duże znaczenie w kontekście możliwości realizacji celów rozwojowych.

Podsumowanie

Przedmiotem badania wewnętrznego ex-ante była ocena projektu Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030. Głównym celem ewaluacji było dokonanie kompleksowej oceny ex-ante dokumentu oraz zebranie wniosków i rekomendacji dotyczących wprowadzenia ewentualnych zmian w projekcie. Na podstawie przeprowadzonej analizy ustalono, że dokument Strategii powstał zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi tworzenia dokumentów strategicznych i planistycznych oraz że posiada charakter partycypacyjny. Strategia przygotowana została z wykorzystaniem rzetelnych źródeł informacji oraz odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe gminy, zapewnia możliwość oddziaływań na procesy społeczno-gospodarcze z poszanowaniem środowiska naturalnego. Zapisy Strategii obejmują wszystkie grupy interesariuszy oraz wytyczają kierunki rozwoju miasta w najbliższych latach. Wnioski z przeprowadzonej analizy pozwalają na następujące stwierdzenia:

- Projekt Strategii odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe gminy. Strategia odnosi się do najistotniejszych problemów rozwojowych gminy Brwinów oraz kompleksowo wskazuje problemy miasta i całej gminy.
- Proces formułowania projektu dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 zakładał zaangażowania interesariuszy.
- Wszystkie cele oraz kierunki działań przyjęte w projekcie Strategii odpowiadają na zdiagnozowane wyzwania, potrzeby i problemy gminy.
- Priorytety i cele strategiczne stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy i wyzwania oraz uwzględniają zidentyfikowane potencjały gminy.
- Każdemu celowi strategicznemu zostały przypisane konkretne kierunki działania, które są spójne i wynikają z konkretnych wyzwań rozwojowych.
- Projekt Strategii jest spójny zarówno z dokumentami na poziomie gminy, jak i dokumentami na poziomie wojewódzkim.
- Wskaźniki monitoringu zostały opracowane poprawnie w stosunku do określonych działań oraz umożliwiają skuteczną i efektywną realizację procesów monitorowania i ewaluacji.

Podsumowując przeprowadzoną analizę ex-ante należy stwierdzić, iż projekt Strategii Rozwoju Gminy Brwinów do roku 2030 został przygotowany zgodnie obowiązującymi przepisami oraz posiada charakter partycypacyjny. Strategia trafnie i spójnie opisuje politykę rozwoju gminy, a realizacja jej zapisów wraz z założonym systemem wdrażania i ewaluacji pozwoli na skuteczną realizację planowanych działań.